

Nasze codzienne życie nieustannie wymaga od nas podejmowania decyzji w obliczu konkurujących ze sobą opcji i modyfikowania działań, kiedy dotychczasowe stają się nieodpowiednie lub niepotrzebne. Na szczęście możemy przewidzieć te potencjalne wyzwania i lepiej się do nich przygotować. Wyobraź sobie, że siedzisz w samochodzie na skrzyżowaniu i zauważasz, że światło właśnie zmieniło się na żółte. Dzięki temu sygnałowi potrafisz dość dobrze oszacować czas, kiedy światło stanie się zielone i dzięki tej informacji szybciej ruszyć, kiedy to nastąpi. Zaczynasz wciskać pedał gazu, gdy nagle pieszy wybiega na ulicę. Teraz, w ciągu kilkuset milisekund (!), musisz całkowicie zmienić swój plan działania i zahamować.

Zapewne uważasz, że możliwość przewidzenia tego, kiedy dane wydarzenie nastąpi, zawsze prowadzi do korzyści, ale niekoniecznie musi tak być! Co ciekawe, nasze najnowsze badania pokazały, że w rzeczywistości trudniej jest powstrzymać już rozpoczęte działanie, gdy z góry wiadomo, kiedy trzeba będzie zareagować. Z drugiej strony, ta sama wiedza nie utrudnia jednak wyboru właściwego działania wśród konkurencyjnych opcji. Innymi słowy, przewidywalność czasowa wzmaga zachowanie impulsywne tylko w kategoriach *czasu* reakcji („czy powinienem już podjąć działanie?”), ale nie pod względem *typu* reakcji („jakie działanie powinienem podjąć?”).

Celem naszego projektu jest określenie, **w jaki sposób przewidywalność czasowa wpływa na te różne przejawy impulsywności u dzieci**. Dlaczego jest to ważne? Po pierwsze, nasze otoczenie jest zorganizowane w czasowo uporządkowany sposób, a my sami wykorzystujemy to w wielu codziennych zadaniach. Nie wiadomo jednak, w jaki sposób udało nam się rozwinąć tę umiejętność. Wyniki badań przeprowadzonych w ramach projektu zostaną wykorzystane po to, aby lepiej zrozumieć, jak rozwija się umiejętność przewidywania wydarzeń w czasie w oparciu o dostarczone wskazówki i kontrolowania własnych działań. Po drugie, impulsywność jest jednym z głównych objawów wielu zaburzeń, w tym ADHD, występującego częściej u dzieci. Badanie to jest pierwszym krokiem w stronę wyjaśnienia, jak różnice w przewidywalności czasowej zdarzeń przekładają się na różne rodzaje impulsywnych zachowań. W związku z tym, końcowym celem projektu jest dostarczenie specjalistycznej wiedzy na temat mechanizmów rozwojowych, stojących za impulsywnością wzmaganą przez przewidywalność czasową. Wiedza ta jest kluczowa dla interwencji klinicznych, edukacyjnych i społecznych, a ostatecznie może także służyć lepszemu zaspokojeniu potrzeb młodych członków naszego społeczeństwa.